

Kovaa faktaa vain K18-leimalla?

4.11.2005 07:35 — Mika Lahdensivu

Mediamaailmaa on helppo patistaa parannuksen tekoon lasten ja nuorten nimissä. Mutta osuvatko huolet aina napakymppiin? Ainakin naapurin nuoria ahdistaa mediassa enemmän aito maailman pahuus ja kärsimys kuin väkivaltafiktio. Netin vaaratkin on opittu tuntemaan, eivätkä esimerkiksi avoimet chat-huoneet onnenonkijoineen edes kiinnosta online-kaveripiireissä viihtyviä nuoria.

Millaista sinulla oli internetissä tänään? Tätä voisi jälkikasvulta kysäistä siinä kuin koulupäivän kuulumisiakin, ehdotti äskettäin kansliapäällikkö **Ann Katrin Agebäck** lehdistötiedotteessa, jonka oli laatinut ruotsalainen Medierådet.

Meillä Suomessa ei vastaavaa "?elintä"? tunneta, mutta tarve sen saamiseen saattaisi olla. Hiljattain avatussa lapsiasiainvaltuutetun toimistossakin on kuulemma ruuhkaa, ja "?kansalaisten odotukset ovat voimavaroihin nähden mittavat"?. Ja siinä paha, missä mainitaan: vanhempien huoli tiedotusvälineiden lapsille sopimattomista sisällöistä on poikanut yhteydenottoja neljänneksi eniten.

Mediamaailman keskusteluttaja

Ruotsalaisten Medierådet on opetus- ja kulttuurihallintoon kiinteästi niveltynyt toimikunta, joka tuottaa tietoa, osallistuu keskusteluun, edistää mediakasvatusta ja pitää tiiviisti yhteyttä media-alan toimijoihin muun muassa itsesääntelyyn liittyvissä kysymyksissä. Työnsä se aloitti jo 1980-luvulla videoiden tullessa mediamarkkinoille.

Medierådet kiinnittää erityistä huomiota lapsiin ja nuoriin mediamaailman kansalaisina. Kiinnostava konkreettinen esimerkki toimikunnan työstä on viime perjantaina (28.10.) julkistettu tutkimus *Ungar & Medier 2005*, johon osallistuneet kaksituhatta nuorta kertovat muun muassa tiivistä suhteestaan televisioon, internetiin ja pelikoneisiin. Paikoin puheenvuoro yllättää - iloisestikin.

Nettiviisaat nuoret

Kun nuorten nyt kertomaa verrataan aiempiin tutkimustuloksiin, saa lukija vaikutelman muun muassa

---

entistä varovaisemmista nuorista.

Esimerkiksi nettituttavuuksia ei niin vain lähdetä tapaamaan tosielämässä, ei varsinkaan yksin. Itse asiassa uusia tuttavuuksia netistä etsiikin aktiivisesti vain joka kymmenes nuori. Nettituttavuuden pohjalta on kasvokkain jonkun uuden ihmisen tavannut vain yhdeksän prosenttia nuorista.

Selitys vähäiselle tapailulle on se, että nuorista kaksi kolmasosaa chattaakin enimmäkseen tuttujensa kanssa. He myös sanovat viihtyvänsä enimmäkseen "?kaveriverkoissa"?. Kaikille avoimissa chateissa pyörii usein vain neljä prosenttia nuorista. Toisinkin on taidettu luulla?

Huolestumisesta huolehtimiseen

Tutkimusraportin luomaa kuvaa ei tietenkään voi sellaisenaan asettaa Suomi-neidon raameihin, sillä mediakulutuksessa, -kasvatuksessa ja -politiikassa on lähinaapureillakin eronsa. Mutta ehkä tulosta voi siitä huolimatta lukea kannustuksena aktiiviseen media-asioista ja nuorista huolehtimiseen, ei vain asioista huolestumiseen?

Huolestuminen on vain maailmanparannuksen esiaste. Ja maailmaahan tässä tosiaan pitäisi parantaa, ei vain mediamailmaa! Senkin nuoret kertovat, kun heiltä kysytään, mikä mediasisällöissä aiheuttaa pahaa oloa.

Todellisuus pelottaa

Esimerkiksi uutisissa ja dokumenteissa esiintyvä todellinen väkivalta tuntuu sekä lasten että nuorten mielissä paljon pahemmalta kuin näytelty elokuva- tai televisioväkivalta, tutkimus viestii.

Väkivaltafiktiota kipeämpää tekee nuorten mielissä myös esimerkiksi lasten tai aikuisten kiusaaminen, ihmisten köyhyys sekä ihmisten ja eläinten kärsimys ja sairaus. Erityisesti nuorten mieliä satuttaa kuitenkin sen näkeminen, että lapsille käy huonosti tai he kärsivät.

Apua, poliitikot! Tähän hätään ei taida meilläkään yksi lasten ja nuorten asioita puiva valtuutettu riittää.

<http://www.digitoday.fi/mielipide/2005/11/04/kovaa-faktaa-vain-k18-leimalla/200516883/66>